

PM – Ny anslutning till väg 558 (Västeråsvägen)

I arbetet med detaljplanen för del av Bålsta 2:12 m.fl. har det uppkommit ett behov av att titta på en ny anslutning till väg 558, Västeråsvägen. Detta PM behandlar två olika alternativ på väganslutning och två scenarion på hur området kan utvecklas.

Syfte

Syftet med detta PM är att undersöka lämplig lokalisering för en ny anslutning samt beskriva typ av tillkommande verksamheter och dess trafikallstring som kommer nyttja anslutningen.

Förutsättningar

Pågående detaljplanearbete tittar på hur området kan utvecklas för att passa befintlig verksamhets möjlighet att utöka sin verksamhet samt att möjliggöra för ytterligare verksamhet att verka på platsen. Planområdet är placerat i västra delen av Munktorp och täcker idag huvuddelen av Bålsta 2:12, Bålsta 2:15 och Bålsta 2:16. Planen avgränsas i norr av Väg 558, i öster av villabebyggelse, i söder av Bergsbyvägen och i öster av en höjd.

Området är sedan tidigare detaljplanelagt, gällande detaljplan är PL 379. Huvudsaklig användning i planen är småindustri som inte får vara störande för omgivningen.

Området är även utpekade i översiktsplanen som verksamhetsområde.

I pågående detaljplan är syftet bland annat att ändra Bålstavägen från GATA till kvartersmark för att pågående träindustriverksamhet ska kunna nyttja ytan i sin verksamhet på ett mer enhetligt sätt än vad som är möjlig idag. Detta då de idag äger fastigheterna på bägge sidor om Bålstavägen. Den lokalgata som finns i gällande plan och som är en fortsättning på Bålstavägen behöver då också ändra markanvändning till kvartersmark.

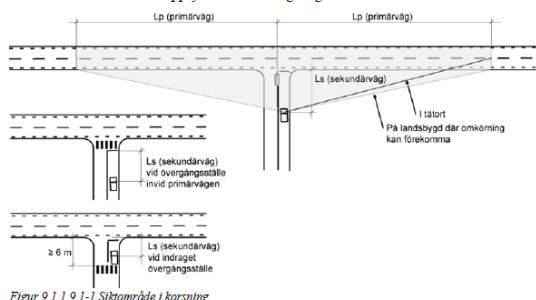
Eftersom Bålstavägen behövs för verksamhetens utveckling behövs en ny anslutning till väg 558 som kan fungera som angöring till övrig verksamhetsmark.

En ny anslutning behöver uppnå de krav som finns redovisade i Trafikverkets *Vägars och gators utformning*, VGU. Siktområdet beräknas enligt figurerna på nästa sida.

2026-05-26

K236479

Siktområdets storlek ska uppfylla värden enligt Figur 9.1.1.9.1-1 nedan.

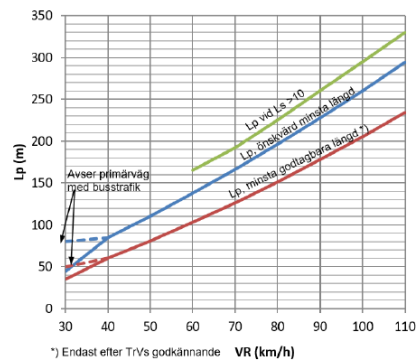

Figur 1. Siktområdets storlek

K236480

Mått Lp ska minst uppfylla längd för önskvärd minsta längd enligt Figur 9.1.1.9.1-2 nedan^{*)}.

^{*)} Måttet får minskas till som lägst minsta godtagbara längd enligt Figur 9.1.1.9.1-2 nedan efter motivering och Beställarens godkännande.

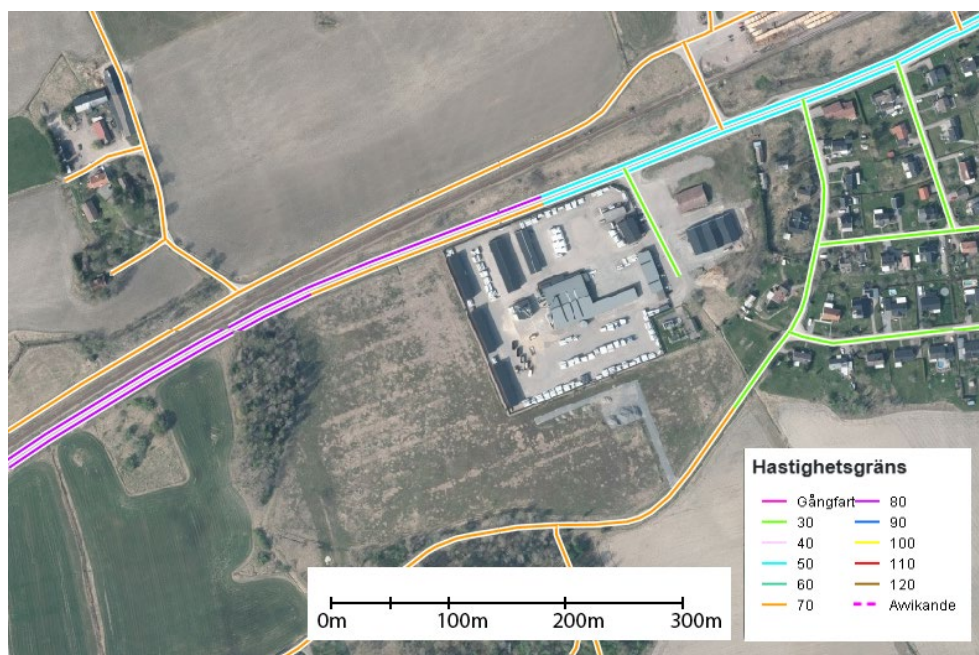
Figur 9.1.1.9.1-2 Sikt i korsning, mått Lp

K236481

Måttet Ls ska vara ≥ 5 m^{*)}.

Figur 2. Minsta siktlängd enligt VGU

Hastigheten på väg 558 är uppdelad på 50 km/h, 70 km/h och 80 km/h på sträckan.

Figur 1. Hastighetsgränser

Enligt VGU ska sikten mätas minst 5 meter från vägkant. Den önskvärda minsta siktlängden vid 50km/h är 110 meter, vid 70km/h 165 meter och vid 80km/h 195 meter.

Lokalisering av anslutning

Två olika lokaliseringar för en ny anslutning har undersökts. En i mitten av området, direkt väster om fastighet Bålsta 2:15 *alternativ 1* och en i den västra delen, *alternativ 2*. Styrande för val av lokalisering har varit att kunna uppnå VGU och de siktavstånd som krävs för att en säker utfart ska vara möjlig utan att behöva göra större ingrepp i de naturliga förutsättningarna som exempelvis höjder och träd som begränsar sikten.

Alternativ 1

Alternativ 1 uppnår siktlängderna beräknat på nuvarande hastigheter på väg 558. Österut är det en siktlängd på 200 meter, hastigheten är idag 80km/h vid utfart och ska då enligt VGU ha en önskvärd minsta siktlängd på 195 meter. Placeringen av anslutningen går inte att ha längre öster ut på grund av det plank mot befintlig verksamhet som då skulle skymma sikten. Västerut är det en siktlängd på 184, beroende på att ett fåtal träd tas ner i dungen. Hastighet vid utfart är 70km/h och ska då enligt VGU ha en önskvärd minsta siktlängd på 165 meter.

Figur 2. Alternativ 1, med redovisade siktlinjer i rött.

Alternativ 2

För alternativ 2 finns förutsättningarna för att uppnå siktlängderna beräknat på nuvarande hastigheter på väg 558 efter ingrepp i den bergsknalle som ligger till väster om alternativets anslutning. Österut är det en siktlängd på 365 meter, hastigheten är idag 80km/h vid utfart och ska då enligt VGU ha en önskvärd minsta siktlängd på 195 meter. Västerut är det en siktlängd på 195 och hastighet vid utfart är 80km/h och ska då enligt VGU ha en önskvärd minsta siktlängd på 195 meter. Siktlängden västerut är beräknad till att uppnå rekommenderad minsta siktlängd för att behöva göra så lite ingrepp i den bergsknalle som skymmer sikten. För att uppnå 195 meters siktlinje krävs dock ändå att en bit sprängs bort.

Figur 3. Alternativ 2, med redovisade siktlinjer i gult.

Verksamheter

För vilka typer av verksamheter som kommer nyttja den nya anslutningen kommer detaljplanen att reglera markanvändningen till Z, *Verksamheter* och J₁, *Träförädling*.

Z, *Verksamheter* är en bred användning. Boverket beskriver kortfattat användningen som ”Användningen *Verksamheter* är bred och innehåller olika typer av ytkrävande verksamheter som har begränsad omgivningspåverkan. Det ingår lokaler för serviceverksamheter, tillverkning, lager och verkstäder. Även verksamheter med behov av lokaler för material eller utrustning så som el- och byggföretag eller företag som erbjuder hushållsnära tjänster ingår.”

J₁, *Träförädling*, är en precis reglering för träförädling och syftar till att möjliggöra för befintlig verksamhet att kunna utöka inom hela planområdet.

Minsta fastighetsstorlek kommer att regleras för att passa tilltänkta mer ytkrävande verksamheter samt för att kunna angora och ansluta fastigheterna till VA på ett acceptabelt sätt. Detta innebär att maximalt tre tillkommande verksamhetstomter kan skapas utöver pågående verksamhetsetablering på fastighet Bålsta 2:15.

Eftersom användningen *Verksamheter* är så pass bred är det svårt att veta vilka verksamheter som kommer drivas på området utöver träförädlingen. Att precisera användningen för att endast tillåta en eller ett fåtal typer av verksamheter är heller inget som önskas styras i detaljplanen. Detta gör det svårt att avgöra vilken trafikalstring tillkommande verksamhet kan komma att ge.

Huvudsakliga inriktningen för området är dock tänkt att vara lager, serviceverksamheter tillverkning med tillhörande försäljning, partihandel och annan jämförlig verksamhet med begränsad omgivningspåverkan.

Scenarion och trafikstring

Med förutsättningarna och föreslagen regleringen i det pågående arbetet med en ny detaljplan möjliggörs det för upp till tre nya verksamhetstomter inom området. Nedan visas två olika scenarion med utgångspunkt i hur den nya anslutningen till väg 558, Västeråsvägen kan komma att nyttjas.

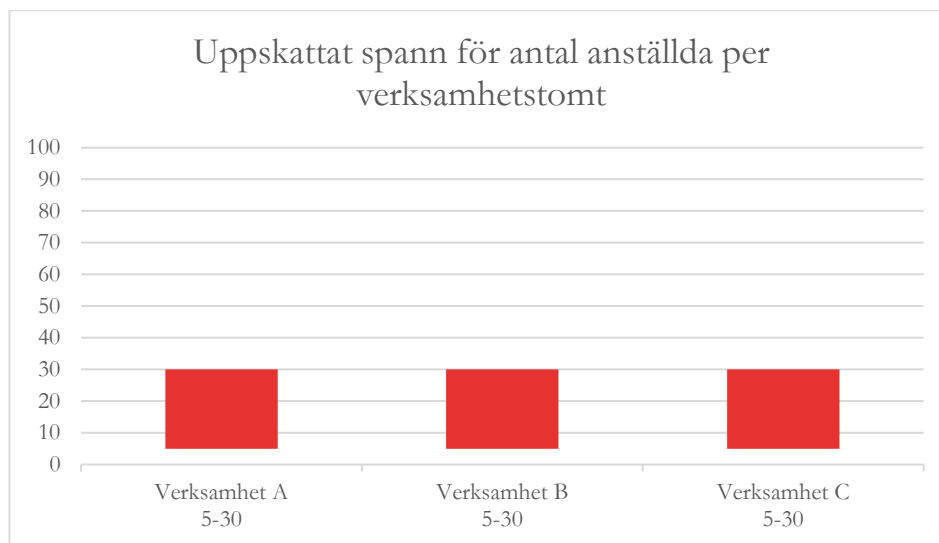
För att få en uppskattning om alstring av trafik har Trafikverkets trafikstringsverktyg version 1.11 använts. Beräkningen har skett genom att räkna på antal anställda och där kategorin småindustri/hantverkare använts då denna användning bedöms mest likna detaljplanens syfte.

För att få fram ett underlag på antal anställda till verksamhetstomterna har en inventering gjorts av antal anställda på företag inom kommunen som är yrkrävande och skulle kunna passa på platsen. Antal anställda varierade mellan 5 och 30 stycken och verksamheternas area varierade mellan 2300 m² och 47 500 m². Medeltal för antal anställda bland företagen blev 13,2 och medeltal för verksamheternas area blev ca 15 700 m². Det ger ett snitt på 0,00084 anställd per kvadratmeter. Ytan för tre tillkommande verksamhetstomter är ca 45 700 m². Det ger ett snitt på 38 anställda totalt för tre tillkommande verksamheter. Ytan för de två västra tillkommande verksamhetstomter är ca 32 500 m². Det ger ett snitt på ca 27 anställda totalt för två tillkommande verksamheter, om Träförädlingen skulle välja att expandera på tomten rakt söder om deras pågående verksamhet.

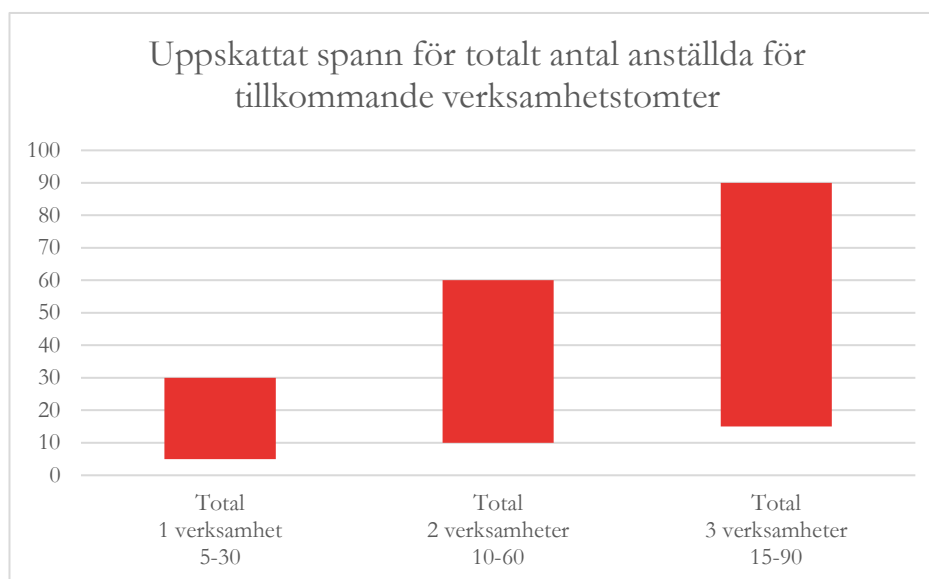
	Antal anställda	Verksamhetens area m ²
Verksamhet 1	30	24 874
Verksamhet 2	20	7231
Verksamhet 3	12	12 090
Verksamhet 4	6	2300
Verksamhet 5	5	4944
Verksamhet 6	24	26 500
Verksamhet 7	15	47 500
Verksamhet 8	6	10 670
Verksamhet 9	6	14 123
Verksamhet 10	8	6688
Medel:	13,2	15 692

För att den nya anslutningen ska kunna nyttjas av de tillkommande tomterna skapas en gemensamhetsanläggning, GA, för en intern gata inom verksamhetsområdet. De nya verksamhetstomterna nyttjar alltså den nya anslutningen. Medan den idag pågående verksamheten nyttjar den befintliga anslutningen från Bålstavägen som även kommer införlivas i pågående verksamhets produktionsområde.

Beräkningen för antalet anställda har utgått från inventeringen ovan av antal anställda i liknande företag. Varje tillkommande verksamhetstomt bedöms kunna ha ett spann på antal anställda mellan 5 och 30, lägsta och högsta antal i inventeringen.

Det finns en osäkerhet i antal verksamhetstomter och antal anställda. I diagrammet nedan visas uppskattat spann för det totala antalet anställda för en till tre tillkommande verksamheter. En verksamhet bedöms ha ett spann på mellan 5 och 30 anställda, två verksamheter bedöms ha ett spann på mellan 10 och 60 anställda och tre verksamheter bedöms ha ett spann på mellan 15 och 90 anställda.

Scenarion

Beräkning av trafikstring har gjorts för två scenarion. Scenario 1 för tre verksamhetstomter och scenario 2 för två verksamhetstomter. Alternativet med en verksamhetstomt anses möjligt men inte lika troligt. Beräkningarna har utgått från lägsta och högsta värdet för antal anställda samt snittet på antal anställda för den totala arean för tillkommande verksamhetstomter.

Scenario 1

Nedan visas antal resor för tre verksamhetstomter med markanvändning småindustri/hantverkare som har möjlighet att nyttja den nya anslutningen till Västeråsvägen, väg 558. Tabellerna visar det totala antalet bilresor och fordon per dygn och inkluderar både tur- och returesor. Bilresor innebär antalet personer som genomför en resa med bil. ÅDT (årsdygnstrafik) och ÅVDT (årsvardagsdygnstrafik) beräknar antalet fordon som bilresorna motsvarar per dygn. ÅDT antas vara 90% av ÅVDT.

Trafikalstring för tre verksamhetstomter totalt 15 anställda.

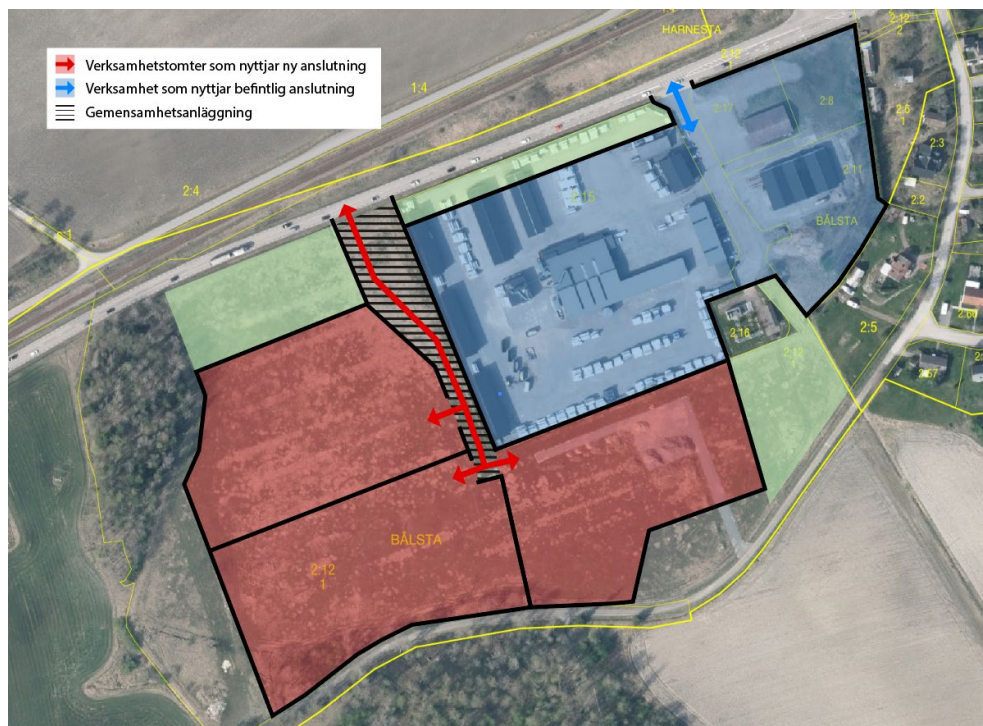
	Exkl. nyttotrafik	Inkl. nyttotrafik
Antal bilresor [resor/dygn]	110	120
Uppskattat ÅDT [fordon/dygn]	80	90
Uppskattat ÅVDT [fordon/dygn]	90	100

Trafikalstring för tre verksamhetstomter totalt 90 anställda.

	Exkl. nyttotrafik	Inkl. nyttotrafik
Antal bilresor [resor/dygn]	650	710
Uppskattat ÅDT [fordon/dygn]	480	520
Uppskattat ÅVDT [fordon/dygn]	530	580

Trafikalstring baserat på snittet på antal anställda per kvadratmeter verksamhetsmark för den totala arean för tre tillkommande verksamhetstomter, 38 st.

	Exkl. nyttotrafik	Inkl. nyttotrafik
Antal bilresor [resor/dygn]	270	300
Uppskattat ÅDT [fordon/dygn]	200	220
Uppskattat ÅVDT [fordon/dygn]	220	250

Figur 4. Scenario 1. Ny anslutning till väg 558 nyttjas av upp till tre nya verksamhetstomter inom rött område. Anslutningen för Bålstavägen nyttjas av den pågående verksamheten inom blått område.

Scenario 2

Nedan visas antal resor för två verksamhetstomter med markanvändning småindustri/hantverkare som har möjlighet att nyttja den nya anslutningen till Västeråsvägen, väg 558. Tabellerna visar det totala antalet bilresor och fordon per dygn och inkluderar både tur- och returer. Bilresor innebär antalet personer som genomför en resa med bil. ÅDT (årsdygnstrafik) och ÅVDT (årsvardagsdygnstrafik) beräknar antalet fordon som bilresorna motsvarar per dygn. ÅDT antas vara 90% av ÅVDT.

Trafikalstring för två verksamhetstomter totalt 10 anställda.

	Exkl. nyttotrafik	Inkl. nyttotrafik
Antal bilresor [resor/dygn]	70	80
Uppskattat ÅDT [fordon/dygn]	50	60
Uppskattat ÅVDT [fordon/dygn]	60	60

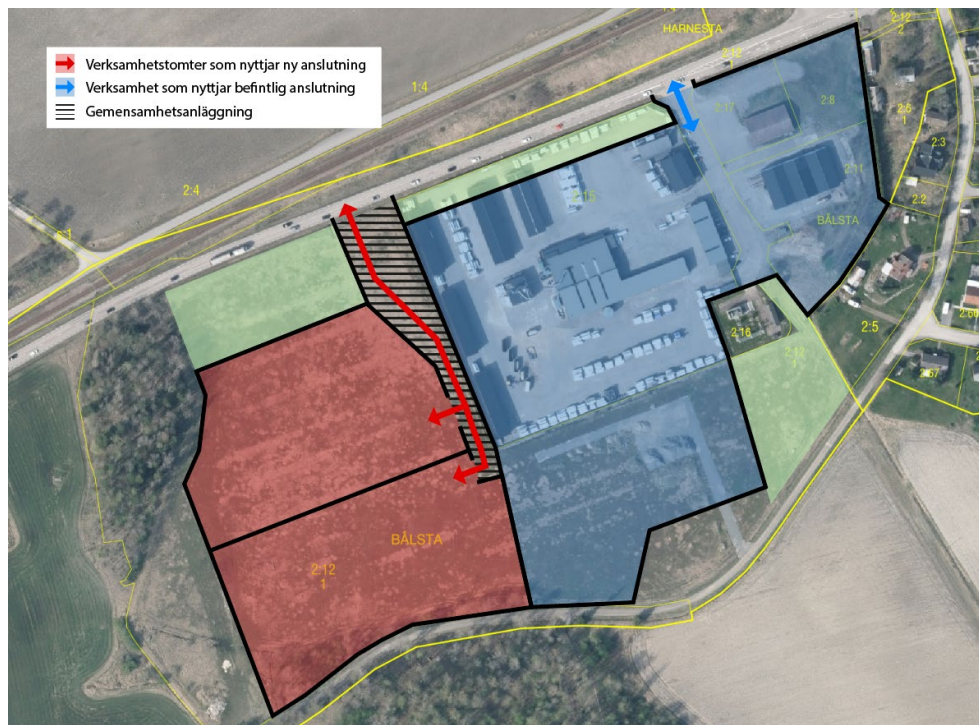
Trafikalstring för två verksamhetstomter totalt 60 anställda.

	Exkl. nyttotrafik	Inkl. nyttotrafik
Antal bilresor [resor/dygn]	430	470
Uppskattat ÅDT [fordon/dygn]	320	350
Uppskattat ÅVDT [fordon/dygn]	350	390

Trafikalstring baserat på snittet på antal anställda per kvadratmeter verksamhetsmark för den totala arean för två tillkommande verksamhetstomter, 27 st.

	Exkl. nyttotrafik	Inkl. nyttotrafik
Antal bilresor [resor/dygn]	190	210
Uppskattat ÅDT [fordon/dygn]	140	160
Uppskattat ÅVDT [fordon/dygn]	160	170

Pågående träförädlingsverksamhet har planer på att expandera söderut på en av verksamhetstomterna. Verksamheten snittar idag ca 7 lastbilar om dagen. Deras bedömning vid en expansion är att det troligen endast handlar om en ökning med 1-2 lastbilar om dagen. Detta beror på att det i det läget skulle lastas mer på varje lastbil. Det skulle även kunna leda till en ökad effektivitet kring lastning och körningar, vilket då lika gärna kan innebära att det inte bli någon ökning alls på antalet transporter. Personaltrafik till och från verksamheten är inte med i beräkningen.

Figur 5. Scenario 2. Ny anslutning till väg 558 nyttjas av 2 nya verksamhetstomter inom rött område. Anslutningen för Bålstavägen nyttjas av den pågående verksamheten inom blått område som utökat sin verksamhet söderut.

Nollalternativet

I gällande detaljplan finns inga bestämmelser om minsta fastighetsstorlek eller största byggnadsarea. Det innebär att en utbyggnad av befintlig plan riskerar att resultera i en större trafikalstring än vad planförslaget bedöms göra.

Samhällsbyggnadsförvaltningens slutsatser

Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att lokaliseringsalternativ 1 är den mest rimliga placeringen av ny utfart baserat på att de siktlängder som krävs enligt VGU uppnås och att det kräver minst ingrepp i befintlig natur och miljö. Samhällsbyggnad vill även belysa att hastigheterna på väg 558 bör justeras vid en ny anslutning och förordar en hastighet på 50km/h förbi planområdet. Detta skapar en säkrare trafikmiljö samt ger större möjligheter till hastighetsdämpande åtgärder på vägen.

En ny anslutning till väg 558 är en förutsättning för både scenario 1 och scenario 2. Tillkommande verksamheter är helt beroende av en ny egen anslutning till väg 558 eftersom möjligheten att nyttja Bålstavägen försvinner. Med en ny anslutning frångås även de risker som en förlängning av Bålstavägen hade inneburit med trafik under luftledningarna samt genom pågående verksamhets befintliga strukturer och flöden.

Samhällsbyggnadsförvaltningen ser en stor vikt i att låta lokala företag och verksamheter få utveckla på den plats där de verkar. Att låta Träförädlingen ta över ansvaret för Bålstavägen och införliva den i deras verksamhetsyta ses som nödvändigt för ett effektivt nyttjande av marken och utveckling av verksamheten då de idag äger fastigheterna och bedriver produktion på bägge sidor om vägen.